

Feriejobb för ungdom – sommaren 2023

Förord

Sveriges Kommuner och Regioner följer årligen upp kommunernas och regionernas arbete med feriejobb. Sommaren 2023 minskade det totala antalet feriejobb som anordnades av kommuner men ökade hos landets regioner. 2023 års enkät, som skickats ut till alla kommuner och regioner, visar på ett fortsatt stort engagemang för att ordna feriejobb för unga.

Enkäten besvarades av 86 procent av kommunerna och 81 procent av regionerna.

Sveriges Kommuner och Regioner vill tacka alla kommuner och regioner som svarat på enkäten och bidragit till uppgifterna i denna rapport.

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	4
Minskat antal i kommuner och liten ökning i regioner	5
Flest ungdomar i åldern 16-18 år	6
Prioriterade grupper	7
Andra arbetsgivare än kommunen	8
Feriejobb har en strategisk betydelse	11
Handledarutbildning	14
Uppföljning	15
Finansiering av feriejobb	17
Ungdomsjobb 2023	18
Fria kommentarer från kommunerna.....	19

Sammanfattning

Landets kommuner och regioner erbjöd sommaren 2023 cirka 73 300 ungdomar en möjlighet att arbeta några veckor under sommaren, så kallade feriejobb. Totalt fick cirka 71 360 ungdomar ett feriejobb i en kommun och cirka 1 940 ungdomar i en region.

Antalet ungdomar i feriejobb har minskat jämfört med föregående år. Sommaren 2022 hade cirka 78 920 ungdomar feriearbete inom kommuner och regioner.

Enkäten har besvarats av 86¹ procent av kommunerna och av 81² procent av regionerna.

Feriejobben finansieras i huvudsak av kommuner och regioner. Lönekostnaden för feriejobbande ungdomar inom kommunerna beräknas sommaren 2023 till cirka 570 miljoner kronor³. Till detta kommer kostnader för kommunanställd personal gällande administration och arbetsinsatser innan, under och efter ungdomarnas tid i feriejobb.

SKR ser att kommuner använder feriejobb för att ge ungdomarna ett första arbete men även som del i det strategiska arbetet, att marknadsföra kommunen som arbetsgivare inför ungdomars framtida yrkesval och val av utbildning. Det är viktigt att kommunerna fortsätter se feriejobb som en strategisk viktig insats.

SKR tar åter upp tidigare synpunkt att regeringen fortsätter sin satsning gällande feriejobb, det behövs dock en långsiktighet där besked till kommunerna lämnas redan i höstbudgeten. Kommunernas administration av feriejobb, rekvisering av platser med handledare och fackliga förhandlingar påbörjas i januari/februari och är oftast färdigt i mars/april. När besked kommer i vårbudgeten för innevarande år så medför det stora svårigheter för kommunerna att åter starta om processen med anskaffning av platser.

¹ Verksamhetsåret 2022 svarade 92 procent av kommunerna på enkäten.

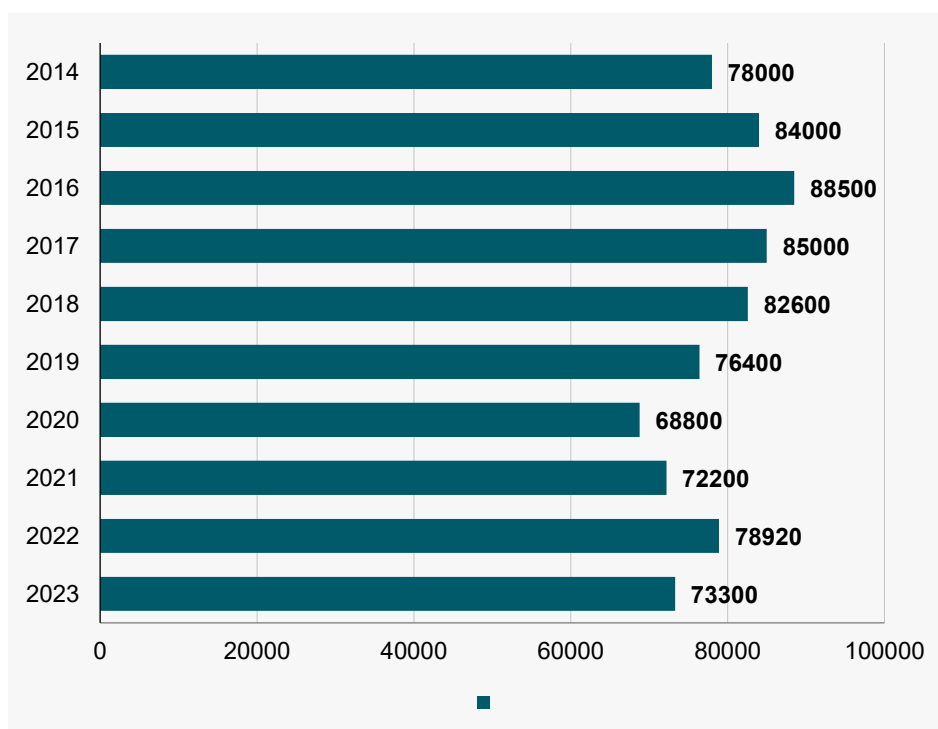
² Verksamhetsåret 2022 svarade 76 procent av regionerna på.

³ Beräknat på en arbetstid av sex timmar per dag under en tre-veckorsperiod. Snittlön inklusive PO: 8 tkr per ungdom och arbetad period. Antal ungdomar: 71 360.

Minskat antal i kommuner och liten ökning i regioner

Totalt anordnades cirka 73 300 feriearbeten i kommuner och regioner. Jämfört med 2022 har det totala antalet feriejobb minskat med cirka 5 620 platser, där kommunerna redovisar en minskning med cirka 6 140 unga anställda på ett feriejobb. Regionerna visar dock en ökning med cirka 520 ungdomar.

Diagram 1 Totalt antal feriejobb i kommuner och regioner

Cirka 114 500 ungdomar sökte feriejobb inom landets kommuner. Totalt fick cirka 64 procent av alla som sökte feriejobb i kommuner en plats sommaren 2023.

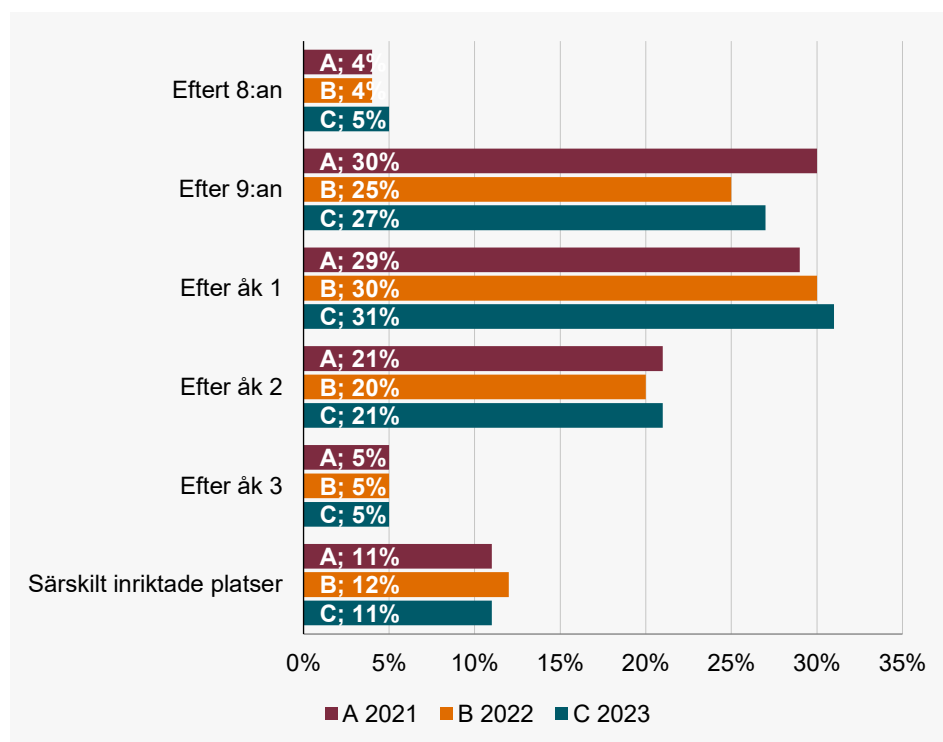
Inom regionerna erhöll cirka 13 procent av de som sökte feriejobb en plats. Intresset för feriejobb inom regionernas verksamheter är stort. Cirka 15 300 ungdomar sökte feriejobb inom de regioner som svarat på enkäten. Region Västra Götaland redovisar cirka 4 800 ungdomar som sökt feriejobb inför sommaren och Region Stockholm redovisar cirka 4 615 ungdomar.

Enkäten visar att könsfördelningen är jämn i kommunerna där 50 procent av feriejobbarna i kommunerna är kvinnor. För regionerna är 58 procent kvinnor.

Flest ungdomar i åldern 16-18 år

Bland kommuner är det vanligast att erbjuda feriejobb till ungdomar i åldern 16 – 18 år, dvs. de som avslutat årskurs nio i grundskolan eller har avslutat årskurs ett eller två på gymnasiet.

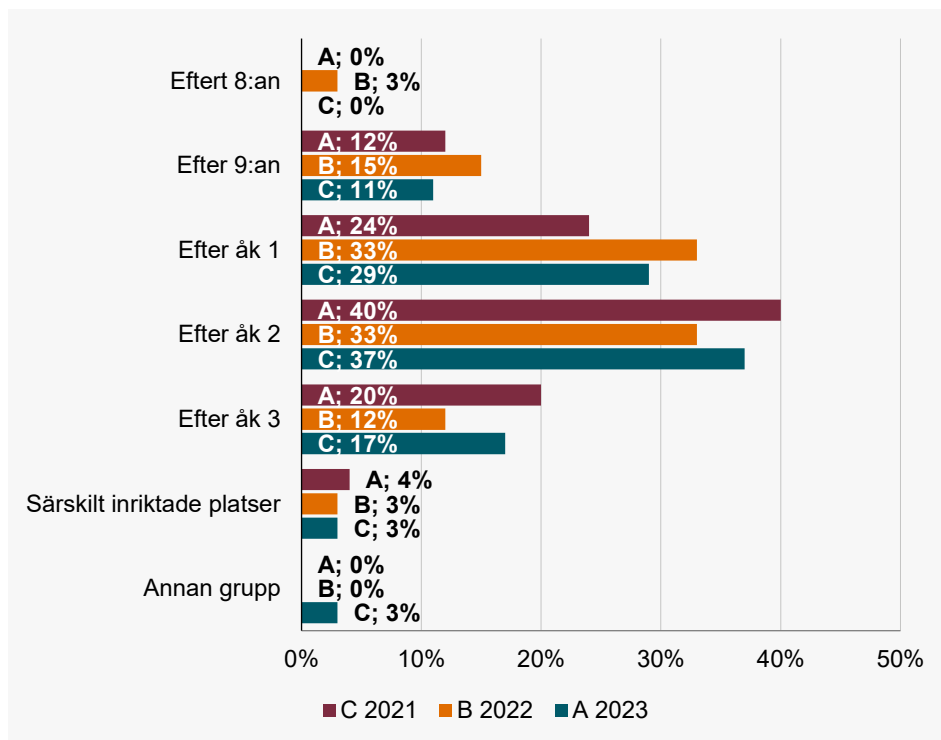
Diagram 2. Andel kommuner som anordnat feriejobb för följande årsgrupper. Kombination av svarsalternativ var möjligt att ange på denna fråga.⁴ N=236

⁴ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Inom regionerna är gruppen som avslutat årskurs ett och två på gymnasiet den största gruppen som erhållit feriejobb

Diagram 3. Andel regioner som anordnat feriejobb för följande årsgrupper. Kombination av svarsalternativ var möjligt att ange på denna fråga. ⁵N=15

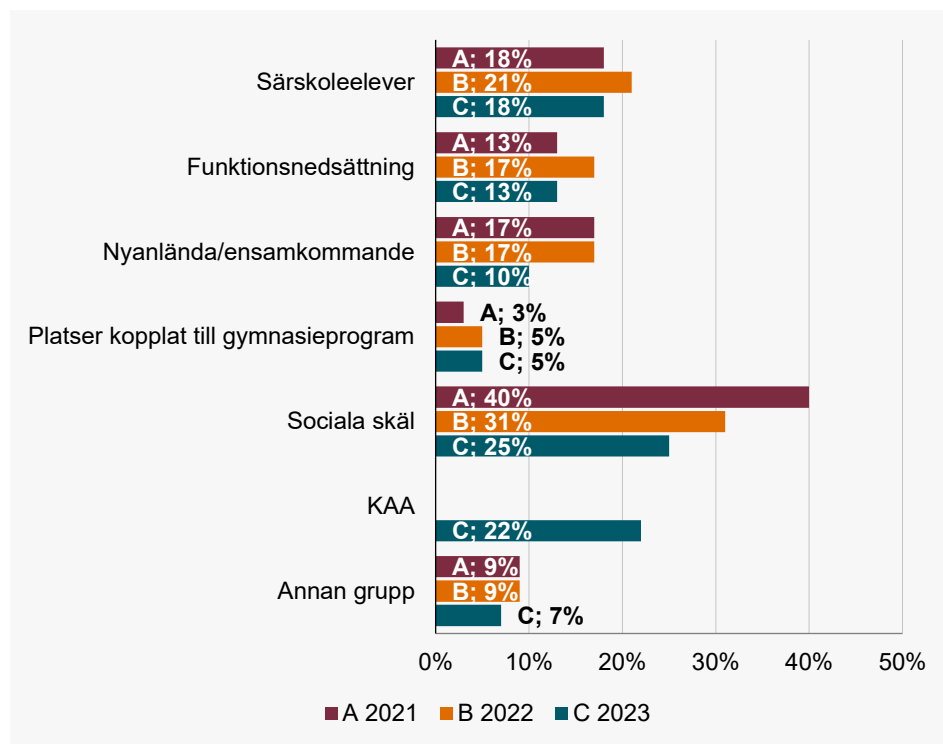
Prioriterade grupper

Resultatet gällande kommuner som har avsatt platser för gruppen särskoleelever, nyanlända och ungdomar med funktionsnedsättning har minskat något jämfört med föregående år.

Ungdomar med feriejobb utifrån sociala skäl är fortfarande hög, även om andelen minskat jämfört med föregående år. Vid årets enkät till kommunerna kompletterades frågan med ytterligare ett svarsalternativ gällande prioriterade grupper. Frågan gällde hur stor del av de prioriterade grupperna som kommer från Kommunala Aktivitetsansvaret (KAA). Svaren visade att gruppen från KAA utgör 22 procent.

⁵ N=Antalet regioner som besvarat frågan

Diagram 4. Prioriterade grupper i kommunerna. Kombination av svarsalternativ var möjligt att ange på denna fråga. KAA nytt alternativ för verksamhetsåret 2023. ⁶N=71

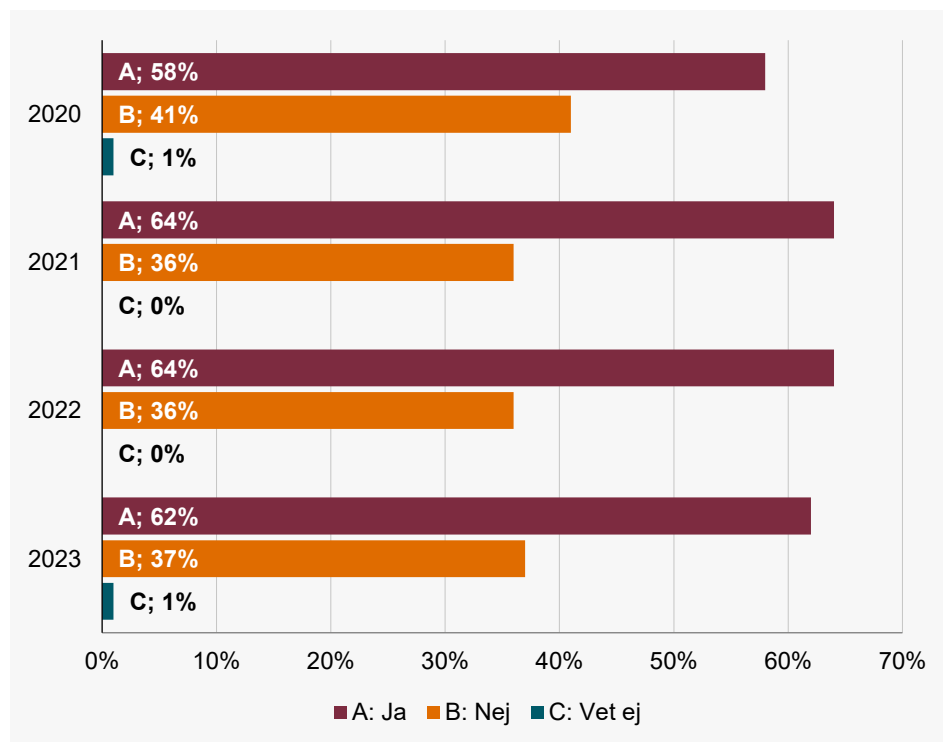
Andra arbetsgivare än kommunen

Många kommuner arbetar med andra lokala aktörer för att kunna erbjuda unga olika sorters feriearbeten. 237 av landets kommuner har svarat på denna fråga. 147 kommuner, vilket motsvarar cirka 62 procent av de kommuner som svarat på frågan, förmedlar platser utanför den egna verksamheten.

126 kommuner av de 147 som uppgett att de placerat ungdomar hos andra anordnare än kommunen har uppgett volymtal för placeringarna. Totala antalet uppgår till 15 806 ungdomar.

⁶ N=Antalet kommuner som besvarat frågan.

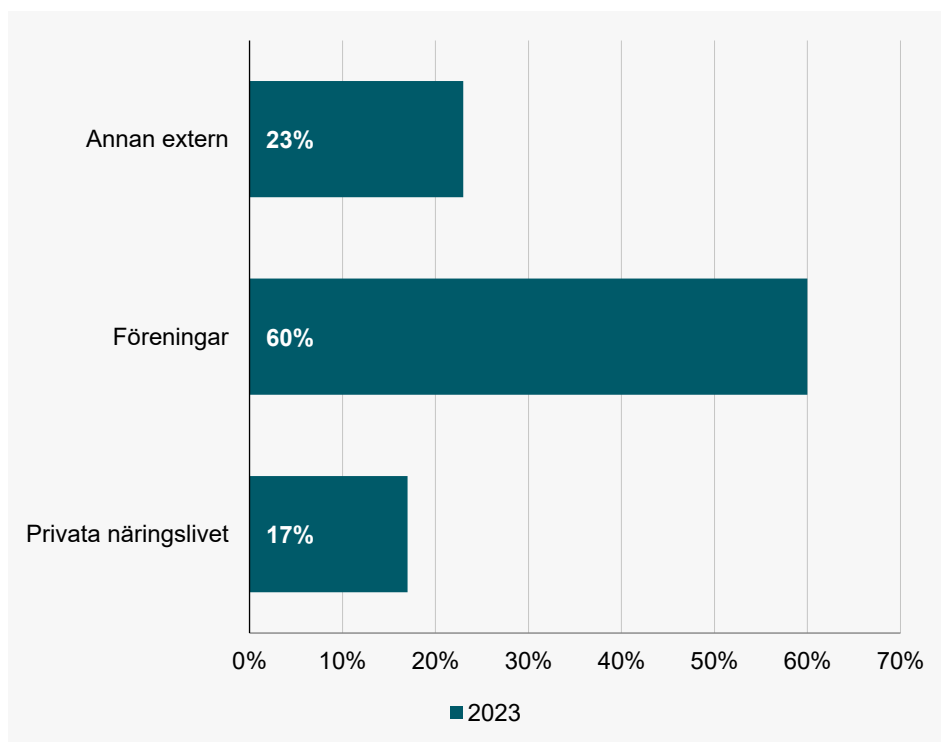
Diagram 5. Andel kommuner som svarat om de anordnat feriejobb utanför kommunal verksamhet. ⁷N=237

Vid årets insamling finns en ny fråga i samband med frågan om det anordnats feriejobb utanför den kommunala verksamheten. Det gäller fördelningen mellan platser inom privata näringslivet, ideella föreningar eller annan extern arbetsgivare. Av de platser som fördelats inom annan verksamhet än kommunal så är 60 procent inom ideella föreningar, 17 procent inom privata näringslivet och 23 procent inom annan extern verksamhet. Exempel på annan extern verksamhet kan vara kommunala bolag, kyrkan och statlig verksamhet.

⁷ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

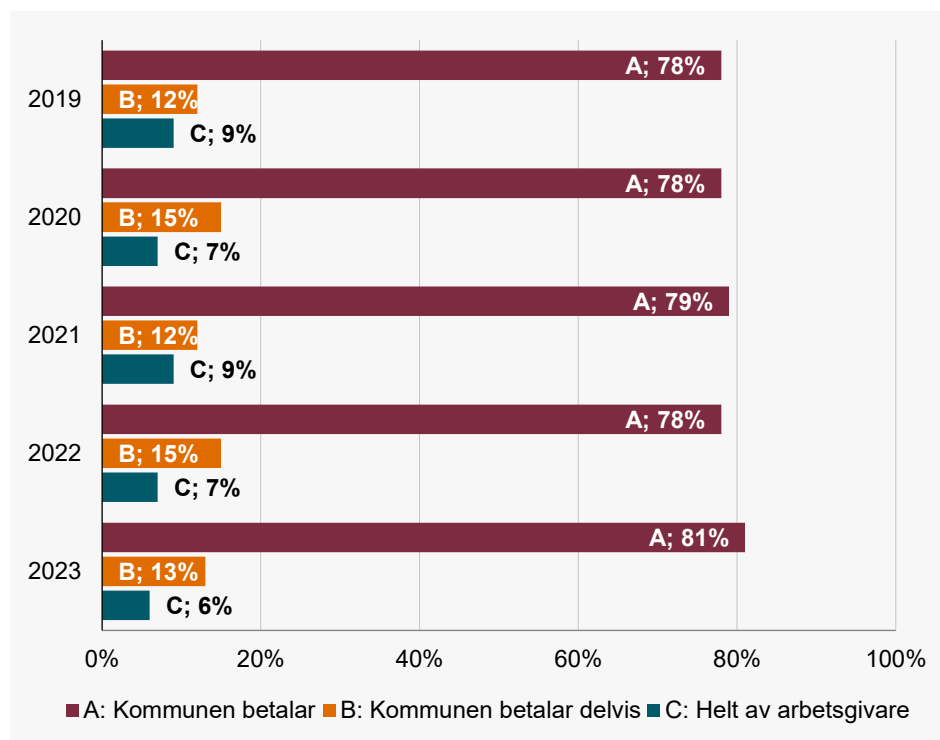
Diagram 6. Diagram över fördelning av förmedlade feriejobb utanför kommunens verksamheter N=133⁸

128 kommuner, vilket motsvarar cirka 87 procent av de kommuner som besvarat frågan om placering utanför egen kommunal verksamhet med svarsalternativ ja, uppger att kommunen helt står för lönekostnaden. Andelen som uppger att lönekostnaden helt betalas av arbetsgivaren är sex procent, en minskning med en procent jämfört med år 2022.

⁸ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Diagram 7. Vem betalar lön för feriejobb förmedlade utanför kommunal verksamhet ⁹N=144

Feriejobb har en strategisk betydelse

I SKR:s enkät uppger cirka 72 procent av de svarande kommunerna och 100 procent av svarande regioner som anordnat feriejobb att de har en strategi gällande feriejobben. Cirka 14 procent av de kommuner som svarat har uppgett att man inte vet om feriearbeten har en uttalad strategisk betydelse.

Regionerna anger att feriearbeten är en del av regionernas långsiktiga satsningar för att attrahera till utbildningar och yrken inom hälso- och sjukvård samt att se regionerna som framtida attraktiva och hållbara arbetsgivare.

Kommunerna anger att syftet är att marknadsföra kommunen som arbetsgivare och presentera de yrken som finns idag inom de kommunala verksamheterna inför ungdomars framtida yrkesval och val av utbildning.

⁹ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Frågan gav möjlighet att ge en kort beskrivning av strategin. Nedan följer ett urval av det som angavs.

- Feriejobben och feriepraktiken i kommunen används som strategi för att säkerställa framtida kompetensförsörjning. Genom att erbjuda ungdomar möjligheten att arbeta och praktisera under sommarlovet får de värdefull arbetslivserfarenhet och att utforska olika yrken. Det ger dem en bra grund att bygga vidare på och kan även leda till att de väljer att stanna i kommunen och bidra till dess utveckling i framtiden.
- Feriejobb är en möjlighet för kommunen att visa upp paletten av arbete som finns hos oss och att ge ett positivt intryck av oss som arbetsgivare. Uppdraget är förankrat i kommunledningen och har "marknadsföringshjälp" från HR-chefer och direktörer.
- Utifrån det ökade behovet inom vård och omsorgsyriken så har en tydlig matchning utförts för att ferieungdomar som går vård- och omsorgsprogrammet ska ges möjligheten att arbeta inom detta yrkesområde.
- Sommarjobben 2023 är i kommunens egen regi och i några av verksamheterna har sommarjobben efter en tid lett till timanställningar och i något fall tillsvidareanställning.
- Både prao och feriearbete finns med i kommunens kompetensförsörjningsplan, för att synliggöra arbetet i offentlig sektor och därigenom öka kunskapen hos ungdomarna om de jobbmöjligheter som sektorn erbjuder.
- Det är viktigt att ungdomarna får kontakt med arbetsmarknaden genom att jobba i kommunen eller näringslivet. De får inblick i olika framtida yrken. Några ungdomar har fått jobb vid 20 års ålder tack vare feriejobb.
- Vi ser detta som ett sätt att attrahera och marknadsföra regionens spännande yrken, jobb och arbetsplatser samt locka unga till att välja en utbildning som senare leder till ett arbete i regionen.
- Sommarjobb inom våra verksamheter syftar till att stärka regionen som en attraktiv arbetsgivare och säkra framtida rekryteringsbehov. Satsningen bidrar till att fler unga i åldern 18–25 år får ett sommarjobb och därmed ges en värdefull inblick i arbetslivet samt en breddad bild av yrkesroller och områden inom regionens verksamheter .

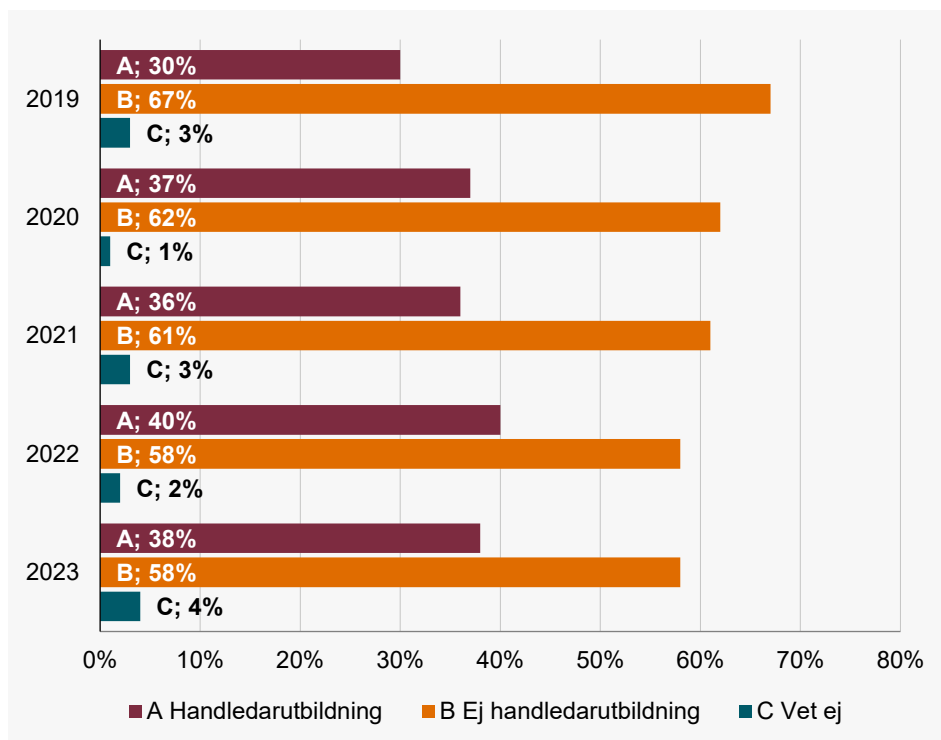
- Vi inom HR har uppdraget att samordna feriejobben som en del i kompetensförsörjningen. En del som också sker innan feriearbete är också samordnad prao för 15-åringar. Det finns en förhoppning om att "så ett frö" redan där. Vi har redan praoelever som återkommer nu och frågar om feriearbete till sommaren. Alla ferieungdomar erbjuds en heldagsintroduktion innehållande studiebesök inom olika verksamheter, ex ambulans, röntgen, laboratoriemedicin och kirurgkliniken. Allt för att väcka ett intresse och ge en så bred inblick som möjligt i vad vi som region kan erbjuda för yrken i framtiden.

Handledarutbildning

En viktig del i mottagandet av feriejobbare är att ge bra handledning, under tiden i feriejobb. Vår bild är att de flesta kommuner har handledning på arbetsplatsen. Många berörda fackliga organisationer ser detta som en förutsättning för godkännande av arbetsuppgifter och arbetsplatser.

På frågan om kommunen anordnar särskild handledarutbildning med inriktning att ta emot ungdomar på feriejobb svarar cirka 38 procent av de kommuner som svarat på frågan att man anordnar handledarutbildning inför feriejobb, vilket är en minskning jämfört med föregående år med två procent. Cirka 58 procent svarar nej på frågan och fyra procent svarar att de inte vet om handledarutbildning genomförts.

Diagram 8. Handledarutbildning inför feriejobb – kommuner ¹⁰N=236

¹⁰ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

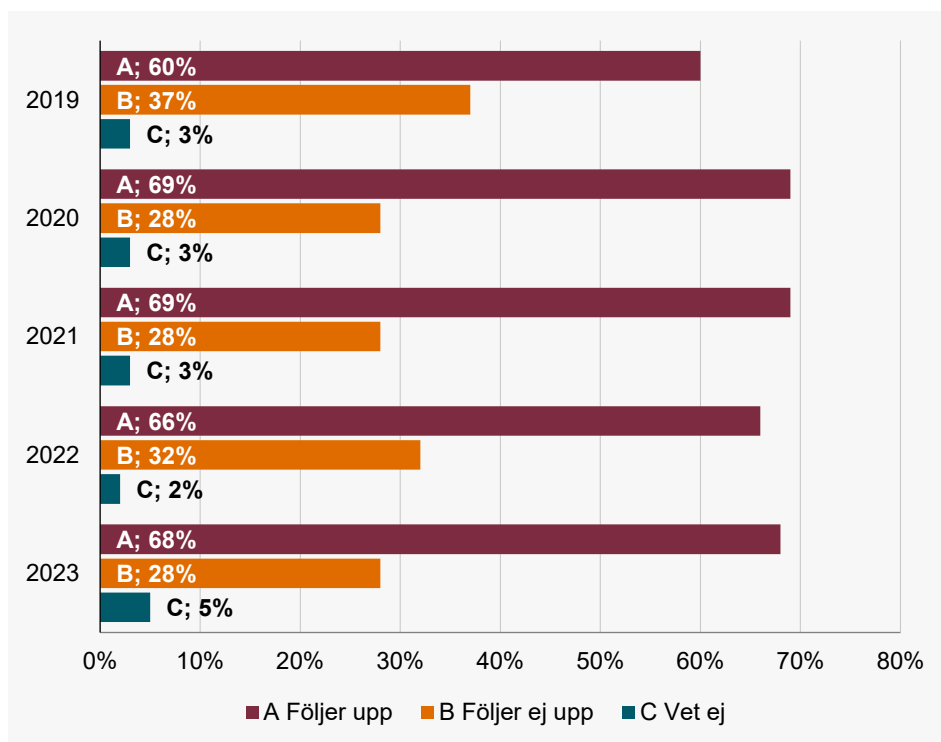
15 regioner har besvarat frågan om handledarutbildning. Av dessa har cirka 47 procent svarat att de anordnar någon form av handledarutbildning innan feriejobb.

Uppföljning

En viktig del i kvalitetsarbetet är uppföljning av tid i feriejobb. 68 procent av de kommuner som svarat på frågan anger att de genomför uppföljning, vilket är en ökning med två procent jämfört med föregående år.

80 procent, vilket motsvarar 12 regioner av de som svarat, anger att man följer upp tiden i feriejobb, vilket är en minskning med 5 procent jämfört med föregående år.

Diagram 9. Uppföljning kommuner ¹¹N=238

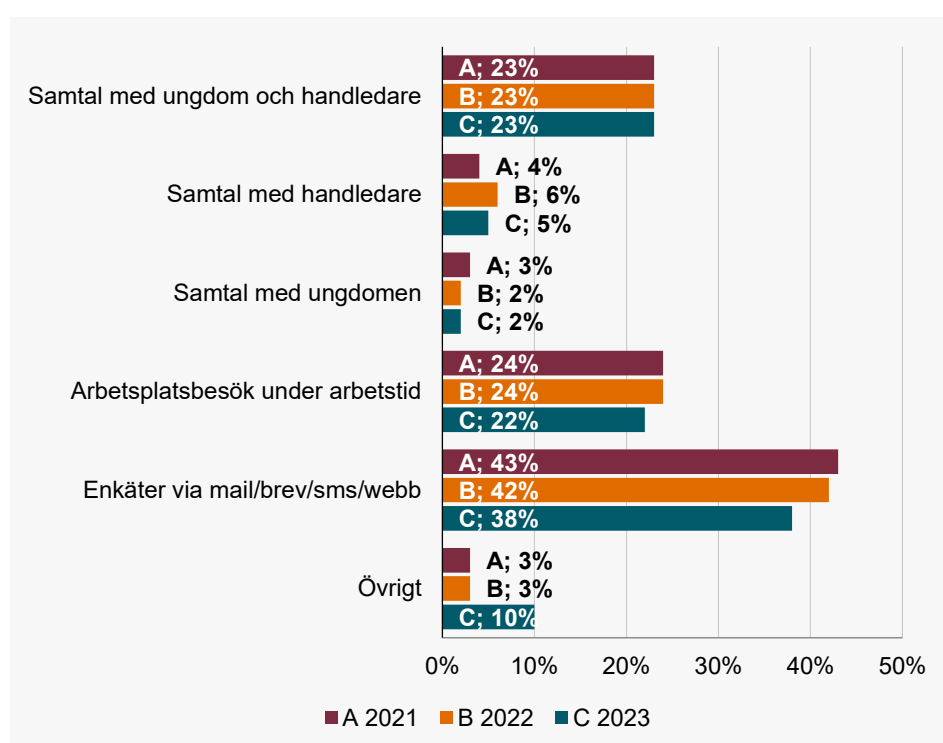

¹¹ N=Antalet kommuner som besvarat frågan

Frågan om vilken typ av uppföljning som utfördes kunde ha flera olika svarsalternativ. Den vanligaste formen för kommuner var enkät till ungdomarna. 38 procent av uppföljningarna i kommunerna skedde på det sättet.

Näst vanligast var arbetsplatsbesök och samtal tillsammans med ungdomar och handledare samt arbetsplatsbesök under arbetstiden, vilket skedde i 23 och 22 procent av uppföljningarna.

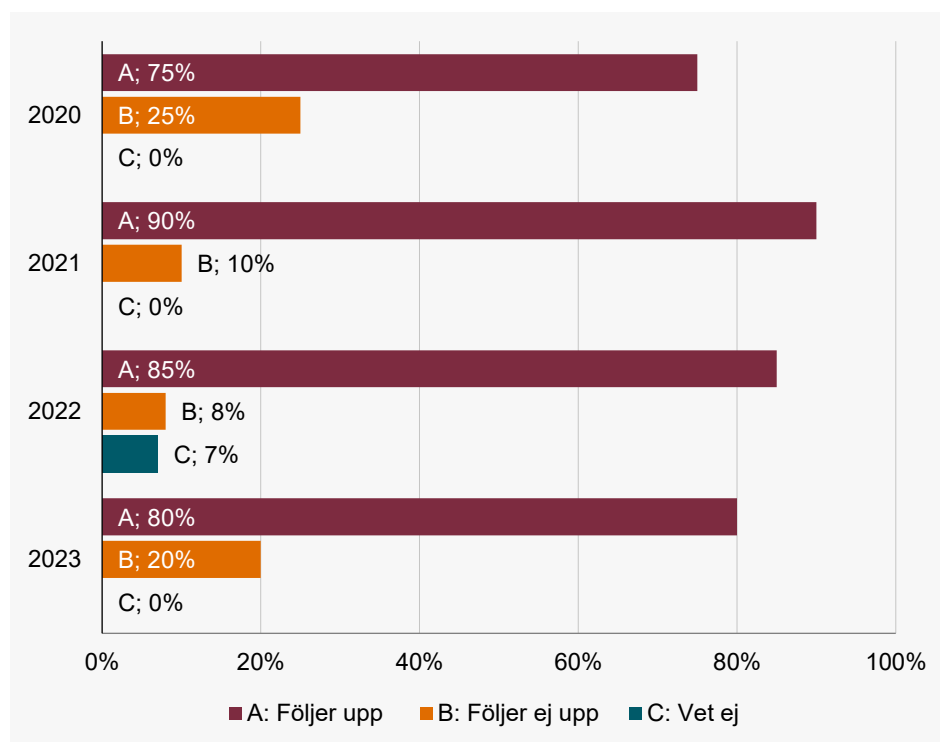
Diagram 10. Typ av uppföljning kommuner ¹²N=156

¹² N=Antalet kommuner som besvarat frågan

För regionerna var den vanligaste formen av uppföljning enkät till ungdomarna, vilket skedde i 80 procent av uppföljningarna.

Diagram 11. Uppföljning regioner ¹³N=15

Finansiering av feriejobb

Feriejobben finansieras i huvudsak av kommuner och regioner. Lönekostnaden för feriejobbande ungdomar inom kommunerna beräknas sommaren 2023 till cirka 570 miljoner kronor¹⁴. Till detta kommer kostnader för kommunanställd personal gällande administration och arbetsinsatser innan, under och efter ungdomarnas tid i feriejobb.

¹³ N=Antalet regioner som besvarat frågan

¹⁴ Beräknat på en arbetstid av sex timmar per dag under en tre-veckorsperiod. Snittlön inklusive PO: 8 tkr per ungdom och arbetad period. Antal ungdomar: 77 500.

Ungdomsjobb 2023

Regeringen gav Arbetsförmedlingen i uppdrag att fördela 150 miljoner kronor till kommuner med hög arbetslöshet för att stärka deras möjligheter att skapa jobb till unga. Projektet Ungdomsjobb 2023 innehöll ”Jobb för ungdomar” och ”Sommarjobb för ungdomar”. Arbetsförmedlingen skulle enligt regleringsbrevet för 2023 fördela medlen till de 145 kommuner som under 2022 hade en genomsnittlig arbetslöshet som var högre än medianen för Sveriges 290 kommuner. Följaktligen var det 145 kommuner som inte kunde ta del av dessa medel.

Målgruppen för ”Jobb för ungdomar” var ungdomar, oberoende av ålder, som under 2022 har, eller som under 2023 kom att avsluta gymnasieskolan. Också ungdomar som omfattades av det kommunala aktivitetsansvaret föll inom målgruppen.

Målgruppen för ”Sommarjobb för ungdomar” var ungdomar, oberoende av ålder, som avslutade årskurs nio, ungdomar i gymnasieskolan och ungdomar som omfattades av det kommunala aktivitetsansvaret.

Den sammanlagda anställningstiden för en ungdom inom Jobb för ungdomar eller Sommarjobb för ungdomar fick högst vara fyra månader.

Framför allt skulle kommunerna vända sig till de ungdomar som kan ha svårt att ordna ett jobb på egen hand. Arbetsförmedlingen skulle fördela medlen till kommunerna med kravet att detta inte inverkar på tillkomsten av redan planerade jobb.

SKR:s har årets enkät till kommunerna valt att ej fråga om resultatet av regeringens satsning. Däremot finns nedan vissa kommentarer från kommunerna kring satsningen. Orsaken till att frågor kring satsningen ej finns med i enkäten är att kommunerna hade möjlighet att lämna in sina slutredovisningar till Arbetsförmedlingen senast i mitten av februari 2024. SKR stängde sin enkät 24 november 2023.

Arbetsförmedlingen räknar med att cirka 8 500 ungdomar fått ett sommarjobb utifrån regeringens satsning samt att cirka 900 ungdomar fått ett ungdomsjobb. Arbetsförmedlingens slutliga uppföljning av regeringens satsning räknas att presenteras i mitten av april 2024.

Fria kommentarer från kommunerna

52 kommuner har lämnat kommentarer, främst rörande regeringens satsning gällande Ungdomsjobb 2023. I de fria kommentarerna framgår att kommunerna ser positivt på denna typ av satsningar, men att de måste beslutas tidigare på regeringsnivå. Kommunernas administration av feriejobb, rekvisering av platser med handledare och fackliga förhandlingar påbörjas i januari/februari och är oftast klart i mars/april. Sena beslut från regeringen medför stora svårigheter för kommunerna att åter starta om processen med anskaffning av platser. Kommentarer finns även från kommunerna där man inte fått ta del av regeringens satsning, men man bedömer att kommunen haft behov av att skapa fler ungdomsjobb för de ungdomsgrupper som ingår i satsningen.

Nedan följer ett urval av kommentarer från kommunerna:

- Vår kommun får ej ta del av statliga medel då vi inte har några utsatta områden. Detta betyder dock inte att vi inte har utsatta familjer som hade gagnats av att deras barn kunde ha erbjudits sommarjobb.
- Info om regeringens satsning på ungdomsjobb kommer för sent.
- Vi fick ej ta del av denna satsning "Ungdomsjobb 2023" (statsbidrag) men önskar verkligen att få göra det, det skulle öppna upp dörrar för många ungdomar som står långt ifrån arbetsmarknaden.
- Det är en väldigt fin möjlighet att erbjuda unga en introduktion till arbetslivet och få tjäna egna pengar. Uppskattas av både unga medborgare och arbetsgivare.
- Statliga besked får gärna komma i god tid, i alla fall tidigare än vad som är brukligt idag för att förbättra planeringsmöjligheter.
- Ungdomsjobben är ett viktigt komplement till feriejobb. Att detta statsbidrag koncentreras oavkortat till kommuner med ungdomsarbetslöshet över median ger otroligt stor effekt på oss som befinner oss marginellt under densamma. Om man ska differentiera, och det kan vara rätt, bör man i någon form av avtrappning få ta del av statsbidraget, så att även arbetslösa ungdomar i kommuner med något lägre arbetslöshet får möjligheten som erbjuds via statsbidraget.
- Ansvaret för samordning kring kommunens Feriepraktik har delegerats till förebyggandeenheten på socialförvaltningen med det dubbla syftet att dels motverka isolering och erbjuda sysselsättning på sommarlovet

för ungdomar och dels som en del i kommunens kompetensförsörjning i framtiden.

- Vi har de senaste 3 åren märkt att de som söker är yngre än tidigare år. Vi har nästan ingen eller få som fyllt 18 år. De får andra jobb.
- Finns stort behov av att ta lärdom i hur andra kommuner arbetar med feriejobb. Hur de rekryterar och vilka metoder de använder för att ta emot rapportering av ungdomarnas närvaro/frånvaro från feriejobbet. Vi har på egen hand ringt runt till olika kommuner men även blivit kontaktade av olika kommuner med diverse frågor för att ta del av varandras erfarenhet. Hade uppskattat om SKR kan anordna träff för kommuner som arbetar med Feriejobb för att ta del av varandras erfarenheter.
- Att kommunen fortsatt erbjuder och utökar möjligheter för fler unga att få feriearbete är av stor vikt. Bör finnas med i kompetensförsörjningsstrategi i framtiden så ungdomar får ett bra beslutsunderlag inför framtida utbildningsinriktningar samt insikt i hur ett arbete fungerar.
- Vår erfarenhet är att det är en oerhörd viktig insats för ungdomar som inte får sommarjobb på privata arbetsmarknaden. Det är också en möjlighet att göra anpassade anställningar inom kommunal verksamhet för ungdomar som har särskilda behov, t.ex sociala svårigheter. Feriepraktiken är också ett bra verktyg att använda i övergångar mellan skolor, t.ex mellan högstadie- och gymnasieskola, då dessa övergångar kan vara väldigt svåra för vissa ungdomar. Satsningen Ungdomsjobb har också varit ett väldigt bra verktyg för att erbjuda ungdomar ur utsatta grupper en kortare anställning. Vi önskar att dessa medel kommer att återkomma årligen och att dom kan användas under hela kalenderåret istället för en begränsad tidsperiod under året.
- Vi ser att vi som kommun behöver arbeta än mer aktivt med feriepraktiken så att fler ungdomar får upp ögonen för de olika arbetsområden kommunen har. Vård och omsorg är ett av dessa områden och även förskola.
- Mycket tråkigt att beskedet om statsbidrag kommer så sent varje år, vilket gör att vi har få möjligheter att utöka antalet arbeten alternativt bredda vilka målgrupper som ges möjlighet att söka

Feriejobb för ungdom – sommaren 2023

Sammanställning av enkätsvar från kommuner och regioner.

Sommaren 2023 erbjöd kommuner och regioner cirka 73 300 ungdomar en möjlighet att arbeta några veckor under sommaren. Totalt fick cirka 71 360 ungdomar ett feriejobb i en kommun och cirka 1 940 ungdomar feriejobb i en region. Jämfört med 2022 har totala antalet feriejobb minskat med cirka 7 560 platser. Kommunerna har haft cirka 6 140 färre ungdomar anställda jämfört med föregående sommar. Regionerna uppvisar en ökning av antalet ungdomar med cirka 520 platser.

Årets enkät som gått ut till samtliga kommuner och regioner visar sammanfattningsvis ett fortsatt engagemang i arbetet att ordna feriejobb för ungdomar.

Enkäten har besvarats av 86 procent av landets kommuner och 81 procent av landets regioner.

Upplysningar om innehållet
Per Överberg, per.overberg@skr.se

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2024
ISBN/Beställningsnummer: 978-91-8047-256-2
Text: Per Överberg
www.skr.se